

mában vannak, hogy a környezetre közvetlen veszélyt jelentenek. Ennek az elkülönítésnek a fertőzési veszély kizárása mellett nagyfontosságú eredménye az, hogy a modern specifikus terapiákkal a betegséget magát annyira befolyásolhatjuk, hogy fertőző képességét elvesztve a javulás, esetleg a teljes gyógyulás útjára tereljük a beteget. A másik nagy csoportnál, ahol a fertőzőség fennáll, de a közvetlen fertőzés veszélye nem nagy, tág tere nyílik az orvosi lelkiismeretességnek, tudásnak, emberszeretetnek.

Ezek a megbetegedések könnyebb formáját, amelyek szakszerű kezeléssel könnyen befolyásolhatók. Minthogy azonban a betegség lassu lefolyása mellett a beteg mintegy megszokja azokat a tüneteket, amelyek neki nagyobb kellemetlenséget nem okoznak, az illető nem is érzi magát komoly betegnek s ezt a felfogását az orvos rendszeren szépitett diagnózisával még megerősíti, mondhatnám éppen ezzel hordják magukban a legnagyobb veszélyt, mert huzamosabb radikális kezelésnek nem vetik alá magukat s lassankint kifejlődik bennük a kór olyan formában, amikor a környezetet már közvetlenül is veszélyeztetik, de meg a teljes gyógyulás lehetőségét is gyakran kizárják.

Ha a német tüdővész-statisztikát tanulmányozzuk a specifikus kezelés bevezetése óta, a legbámulatosabb eredményt látjuk. Ott minden betegpénztárnak megvan a maga tüdőbeteg rendelője s itt van a magyarázata talán annak, hogy míg nálunk a katonák megbetegedési arányszáma horribilis, mert *90 per centben tüdőfolyamatot lehet náluk kimutatni*, addig a németeknél életvidám, erőteljes, egészséges embereket látunk nagy átlagban.

Alig egy fél generációnyi idő és szorgos munkálkodás képes volt ennyire megváltoztatni a képet.

Ezért nem tudom eléggé figyelmébe ajánlani az érdekelteknek dr. Hollós indítványát, amelynek minden pontja hosszú évek munkálkodásának kikristályosodott igazsága s lelkiismeretlenség volna a várostól egy betűjét is törölni. Büszkéek és boldogok lehetünk, hogy egy Hollós felajánlja tudását és tapasztalatait a közügynek s ennek a nagy eszmének a szolgálatában a város érdekét akarja szolgálni első sorban. Városunk egészségügye ezen a téren szervezésre szorul s az indítványban felsorolt pontok megvalósítása az egyetlen út a javulás felé.

Dr. M. J.

Élelmiszerhiány az ellenséges és a semleges külföldön

Anglia kevéssel a háború megindulása után ostromolt várhoz hasonlította a központi hatalmak helyzetét. Ez a hasonlat most már nemcsak Angliára és a többi ellenséges államra, hanem a legtöbb semlegesre, mondhatni az egész világra áll. Egy francia nemrég fenyegető világinségről beszélt, amelynek legfőbb oka nem a közvetlen háborús pusztításokban és akadályokban rejlik, hanem abban, hogy a talaj nem termel elég élelmiszert miután földművesek híján nem trágyázható kellően. Bizonyos, hogy jelenleg a legtöbb állam szűkében van az élelmiszereknek és ezek az államok most egyre nagyobb mértékben kénytelenek utánozni a központi hatalmak kigunyolt adagolási rendszerét.

Angliában nagy a cukor-, burgonya- és liszthiány, és az új termésig minden hónapban rosszabbodással fenyeget. A tejhiány most kezdődik és a tejárak emelésével próbálják megelőzni. A tengeralattjáró-háború következtében sok egyéb élelmiszerben is nagy a szükség, de ezt a külföld előtt azzal leplezik, hogy a kormány, amelynek kezében van a bevitel, uralja a kereskedelmet és ideig-óráig érvényesítheti maximális árait. A jegyrendszert Angliában mint „német rendszert” perhorezkálják. De mert az önkéntes adagolás eddig eredménytelennek mutatkozik, kénytelenek kerülő úton bevezetni a kényszer-adagolást. Így például a nyilvános éttermek adagolását a tulajdonosok őrzik ellen. A háztartási fogyasztást a detailkereskedők vásárló-lajstromával igyekeznek korlátozni: az egyes háztartások valamelyik üzletben bejelentik heti szükségletüket, a több kereskedőnél való beiratkozást vagy bevásárlást szigorúan büntetik, másrészt az üzletlajdonos csak a bejegyzett vásárlóknak adhat árut.

Franciaországban egyelőre csak a cukorjegyet vezették be (hetenkint és fejenként 750 gramm). A burgonyahiány óriási és legutóbb azzal is súlyosbodott, hogy a visszatérő fagy nagy mennyiségeket — *vetőburgonyát is* — tönkretett. A kenyér nem olyan drága, mint Angliában de a minősége egyre rosszabb. A vaj a maximális árak bevezetése óta eltűnt a piacról. A különböző cikkek jegyrendszerének kérdése állandóan nyilvános megvitatás tárgya. Itt is a közelgő éhínségtől tartanak.

Itália kormányában és az általa létesített bizottságokban a legnagyobb nyugtalanság mutatkozik. Minden lehetőt megpróbálnak, egyik rendszabályt a másik után ütik agyon. Nagy a hiány kenyérben, lisztben, cukorban, rizsben és burgonyában. Az édességek nagy mértékben való előállítását tilos. Csak egységkenyeret szabad sütni, de ennek is alkalmatlan, elviselhetetlen formát találtak. Ezen persze változtatni kellett, mint ahogy az áraknál és egyéb kérdésekben is a legszerencsétlenebb bábáskodást visznek véghez. Egy kormányutasítás április elejére kilátásba helyezte a kenyér-, liszt-, cukor-, zsir- és rizs-jegyek bevezetését és pedig minden vidéken más arányban. Egyőle, úgy látszik, csak egyes városokban hozták be a zsir- és egyéb jegyeket. A kenyérjegyek bevezetését megint elhalasztották, ezt afféle ultima rációnak tartogatják. A hatóságok valószínűleg úgy járnak vele, mint a cukorjegyekkel. Mikor a cukorjegyeket bevezették, már kevés cukor volt készletben, a cukorjegyeket nem tudták

bevéltani, úgy, hogy jelenleg a cukorjegyek rendszerét felfüggesztették és a cukorkereskedelmet államosítani akarják. Hogy ez cukorjegyek, sőt talán cukor nélkül mennyit használ, azt nehéz belátni.

Oroszország élelmezési nehézségei ismeretesebbek. Pedig Oroszországban az önellátás (autarkia) előfeltételei jobban megvoltak, mint bárhol. A talajtermelés a háború miatt csak 10—20 százalékkal csökkent és a termés a belföld szükségleteit bőven fedezhette volna. De a szervezettlenségnek és a szállítási nehézségeknek az lett a következménye, hogy különösen a nagyvárosok élelmiszer nélkül maradtak és ki voltak téve az éhínségnek. Főképp szénben, kenyérben és cukorban nagy a hiány. A lengyelországi cukortermelés elmaradása is éreztette hatását. Vállalkozó szellemű kereskedők megpróbálták, hogy óriási áron Kinából hozzanak be cukrot, de ennek a behozatalnak is — mint a többinek — szállítási nehézségek állták útját. A forradalmi kormány a legnagyobb erőfeszítéseket tette, hogy az élelmiszerhiányt megszüntesse, különösen Pétervárott és Moszkvában. Városi önkormányzatokat szervezett, a kereskedők már csak félelemből is odaadták készleteiket afféle jegyrendszert is vezettek be, azonkívül a szállítás tekintetében a fővárosi lakosságot még a csapatok rovasára is előnyben részesítették. A viszonyok néhány napra meg is javultak, de tartósan nem boldogulhat semmiféle kormány. A múlt bűneit nem lehet egyhámar helyrehozni.

A semleges államok közül Svájc volt az első, amely állami intézkedésekre szorult. Először behozták a hústalan napokat, azután bevezették a cukor- és a zsirjegyet. Előkészületben van a kenyér-, zsir- és olaj-jegyek bevezetése. A burgonyakészleteket nemrég elkobozták. A lisztkészletek már csak körülbelül öt hónapra elegendők és a cetteli kikötőn át havonta legföljebb fél hónapra való liszt érkezik az országba. A tejárakat, amelyek emelkedését a szövetségi kormány eddig minden eszközzel akadályozta, mégis föl kell emelni, mert a tejtermelés nagyon csökkent.

Az Egyesült-Államokban már a semlegesség idején roppantul drága volt az élet; az ántánt-államokba való kivitel erőszakolása és a termés csökkenése miatt. Mikor a kongresszus megüzente a háborút, Newyorkban és Chicagóban a buzaárak háromszor oly magasak voltak, mint 1914-ben, lényegesen magasabbak, mint Németországban. Érdekes lesz megfigyelni, micsoda árak és jelenségek lesznek a fegyverkezés erőszakolásának következménye.

Az Unió nem csatlakozik a londoni egyezményhez.

Rotterdam, április 27. A Reuter-ügynökség jelenti Washingtonból: Balfour egy beszélgetés folyamán kijelentette, hogy semmiféle szerződés nem emelhetné a szövetségesek háttartalan bizalmát abban, hogy az Egyesült-Államok, miután elhatározták a háborúba való beavatkozásukat, azt folytatni fogják a nagy befejezésig, amelyet mindnyájan remélünk.

Krauszné, Landesberg Böske
(Szeged, Löw Lipót-utca 15. szám.)

kalap szalónjában

bécsi bevásárló utjáról hozott legdivatosabb és izléses kalap modellek kaphatók.